

LCJ Handreiking 16+

De Nederlandse Geloofsbelijdenis

Leidingdeel – introductie en achtergronden

Inhoud

Voorwoord	2
Uitleg leidingdeel	2
Literatuur.....	3
Algemene inleiding	4
Didactische informatie	6

Voorwoord

Beste leidinggevende,

In deze Handreiking staat de Nederlandse Geloofsbelijdenis centraal. We proberen in deze Handreiking dit uitgebreide belijdenisgeschrift op een frisse manier toegankelijk te maken. We hebben de NGB verdeeld over zeven schetsen, maar je begrijpt dat niet alle 37 artikelen aan bod kunnen komen. We kiezen voor zeven hoofdthema's en hebben daarbij de volgorde van de NGB aangehouden.

In de eerste schets nemen we ook een stuk geschiedenis en achtergrond van de NGB mee. Dit helpt om het belijdenisgeschrift beter te begrijpen en dat maakt ook de toepassing naar vandaag makkelijker. Want dat hebben we met deze Handreiking voor ogen: dat jongeren hun geloof in de drie-enige God belijden. Daarvoor kunnen oude woorden – die helemaal gebaseerd zijn op de Schrift – behulpzaam zijn.

Het kan zijn dat je de schetsen wel erg vol vindt. We adviseren je dan om te kiezen wat je uit de schets wilt gebruiken. Of gebruik een schets voor twee avonden, ook dat is mogelijk. Realiseer je dat dit een *handreiking* wil zijn; als leiding kies je wat het beste bij de jongeren van jouw vereniging past. En kijk ook eens naar de literatuurtips die je helpen om je goed op de stof voor te bereiden.

Om de tekst van de Nederlandse Geloofsbelijdenis ook letterlijk iets dichterbij te brengen, hebben we gebruik gemaakt van de website www.nederlandse-geloofsbelijdenis.nl. Hier kun je kiezen voor een weergave in gewone taal en ook beide versies parallel tonen.

We hopen dat met dit materiaal Gods Woord dichtbij de harten van jongeren gebracht wordt, in het besef dat de werking van Gods Geest daarbij nodig is. We verlangen ernaar dat deze Handreiking voor veel jongeren tot zegen mag zijn. Gezegende bijeenkomsten toegewenst!

Uitleg leidingdeel

In het leidingdeel vind je eerst een literatuurlijst en een korte didactische aanwijzing. Ook tref je er een algemene inleiding op deze Handreiking aan. Vervolgens wordt er per schets informatie gegeven onder de volgende kopjes:

Benodigheden voor deze bijeenkomst

- Onder dit kopje staat wat je voor elke bijeenkomst nodig hebt aan materialen.

Opening

- Hier staat het te lezen bijbelgedeelte en worden enkele suggesties gegeven om te zingen. De liederen die aangegeven staan, komen uit de gele zangbundel (Uitgeverij Boekencentrum, Zoetermeer).
- Daarnaast wordt een tweede suggestie gegeven voor een bijbelgedeelte, voor als er twee avonden over de schets gedaan wordt.
- Ook worden er zaken genoemd waarvoor gebeden of gedankt kan worden.

Doelstelling

- Onder dit kopje worden in een paar regels de doelen van de avond benoemd.

Alternatieve startopdracht

- Onder dit kopje staat een alternatieve startopdracht, om bijvoorbeeld te gebruiken bij een tweede avond of als alternatief voor de startopdracht die bij de schets staat.

Achtergrondinformatie

- Hier vind je een exegese van het bijbelgedeelte dat centraal staat in de schets.

Antwoorden op de vragen en suggesties voor een gesprek

- Onder dit kopje tref je de antwoorden op de vragen uit de Handreiking aan.
- Het is van belang om je te realiseren dat je niet alle opdrachten van een schets moet behandelen. Kies zelf een aantal opdrachten uit die je relevant en passend vindt voor jouw doelgroep.

Literatuur

Hieronder tref je een literatuurlijst aan, die gebruikt is bij de totstandkoming van deze schets. Indien gewenst kun je zelf een of meerdere boeken van deze lijst gebruiken bij je voorbereiding.

Studiebijbels

Tekst voor Tekst, de Heilige Schrift kort verklaard en toegelicht (1987). Oeveren, B. van, e.a. 's-Gravenhage: Boekencentrum.

HSV-studiebijbel (2014). Paul, M.J. en Hofman, T.M. (Red.). Heerenveen: Royal Jongbloed.

Bijbel met Uitleg (2015). Apeldoorn: De Banier.

HSV-Jongerenbijbel (2013). Vergunst, P.J. (Red.). Heerenveen: Uitgeverij Jongbloed.

Andere boeken

Waarom ben jij gereformeerd? De geloofsbelijdenis voor tieners (2018). Schimmel, Marieke en Vermeulen, Henk. Apeldoorn: De Banier.

Wij belijden. De Nederlandse Geloofsbelijdenis toegelicht (1995). Veldhuizen, H. Kieskamp, R.H. Kampen: Kok.

Kostbaar belijden. De theologie van de Nederlandse Geloofsbelijdenis (1999). Verboom, W. Zoetermeer: Boekencentrum.

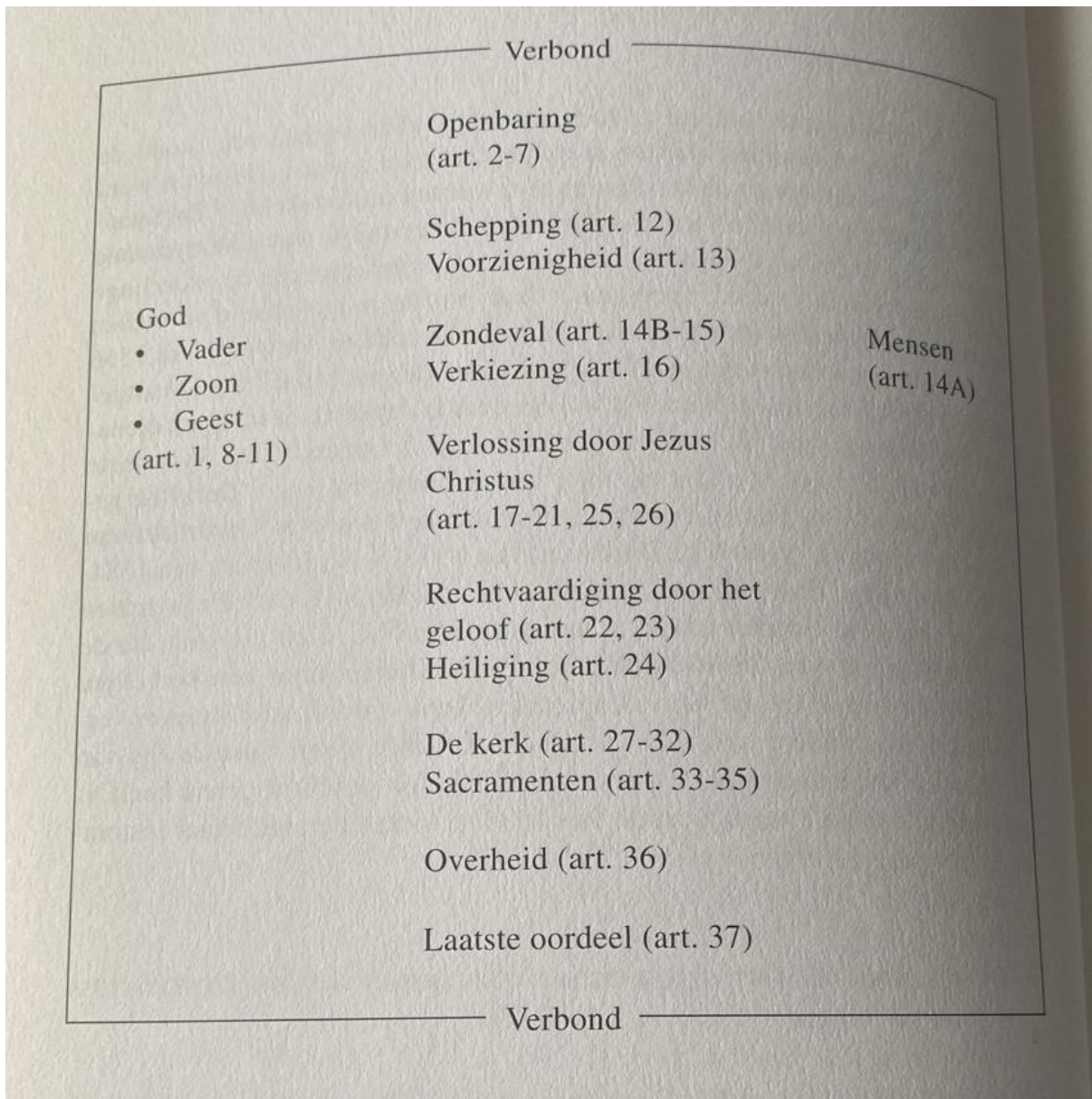
De Nederlandse Geloofsbelijdenis voor iedere dag (2000). Hovius, W.Chr. Heerenveen: Groen.

Algemene inleiding

Bij deze Handreiking wordt geen uitgebreide exegese meegeleverd. De bijbelgedeeltes die in de schetsen gelezen worden komen bij de bespreking van de vragen terug, en daarom zal er onder het kopje antwoorden meer informatie te vinden zijn.

Ook de tekst van de Nederlandse Geloofsbelijdenis wordt niet uitgebreid besproken, omdat dit in de schetsen gebeurt. En ook hierover staan de antwoorden in dit leidingdeel. Voor meer informatie over de NGB zelf verwijzen we naar de literatuurtips.

Dr. W. Verboom zegt over de indeling en het theologisch karakter van de NGB het volgende: "De geloofsbelijdenis van De Bres bestaat uit 37 hoofdstukken (artikelen). Hun theologisch karakter wordt het meest duidelijk als we ze zien in het spanningsveld van de relatie tussen God en mens. Het gaat in alles om het *verbond* dat van God uitgaat, dat gebroken is door de zonde, maar toch niet verbroken is. Dat hersteld is door God, beantwoord wordt door het geloof en bekering, aan diepte wint vanwege de loutering door lijden en dat uitloopt op het eeuwig koninkrijk van God. Deze kostbare lading van het verbond, die expliciet nauwelijks wordt genoemd, is als een verborgen goudader door heel de confessie aanwezig. Wie zelf geraakt is door en op existentiële wijze opgenomen is in dit spanningsvolle gebeuren van het verbond, weet dat we in de geloofsbelijdenis van De Bres niet te maken hebben met een abstracte theorie, maar met een bloedernstig en springlevend geloof. Ik stel me de inhoud dan ook als volgt voor:



De inhoud van de belijdenis kan alleen maar *in het geloof* beleden worden. De toon hiervoor wordt meteen gezet door de eerste zin in artikel 1: 'Wij geloven allen met het hart en belijden met de mond.' Hoewel de confessie hier en daar iets leerstelligs kent, is de bron van het belijden het hart van De Bres die weten mag het eigendom te zijn van Jezus Christus, de Zaligmaker van zondaren. De belijdenis is apologetisch, maar niet polemisch. Het geloof dat wordt beleden, hangt niet aan bewijs of rede, aan wetenschappelijk discours of empirische vondsten, maar is een zaak van innerlijke overtuiging. Daarom houdt het stand, ook in het uur van de terechtstelling van De Bres op de markt in Valenciennes. Het leven en het

sterven van De Bres vormen het geloofsbewijs voor de waarheid en de betrouwbaarheid van zijn belijdenis.

Om deze reden heeft de belijdenis van meet af aan verschillende functies gehad. Ze is;

1. een profilering van de gereformeerde (calvinistische) Reformatie. De Bres is leerling van Calvijn;
2. een samenbindend element in de hervormingsbeweging;
3. een middel tot verbreiding van deze beweging;
4. een constituerende factor in de Gereformeerde Kerk in de Nederlanden;
5. een bron en richtsnoer voor geloof en leven van enkeling en gemeente.”

Citaat uit *Kostbaar belijden. De theologie van de Nederlandse Geloofsbelijdenis*, p.27-29.

Didactische informatie

Het bespreken van de vragen kun je variëren. Hieronder volgen enkele manieren waarop je de vragen kunt bespreken.

Denken > delen > uitwisselen

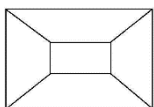
Het *denken*, *delen* en *uitwisselen* is een proces waarbij jongeren eerst zelf nadenken, daarna in een klein groepje hun gedachten delen en deze ten slotte in de grotere groep uitwisselen. Het voordeel van deze werkwijze is dat de betrokkenheid gestimuleerd wordt. Bovendien wordt door het uitwisselen van gedachten en het gezamenlijk formuleren van een antwoord het aantal meningen beperkt. Dat maakt de gezamenlijke nabespreking overzichtelijker. Hieronder wordt een aantal didactische werkvormen uitgelegd, waarmee aan dit proces van *denken*, *delen* en *uitwisselen* gestalte kan worden gegeven.

Eén-tweetje

Vraag de jongeren om individueel over een vraag of opmerking na te denken (en eventueel iets op te schrijven). Daarna bespreken ze in tweetallen hun antwoorden. Eventueel wordt per tweetal een beste antwoord gekozen. Dit antwoord wordt vervolgens plenair uitgewisseld.

Uitbreiding: de tweetallen bespreken de antwoorden met een ander tweetal. Per viertal wordt het beste antwoord gekozen, dat vervolgens plenair wordt uitgewisseld.

Placemat



De placemat is een variant van het ‘Eén-tweetje’, waarbij papier en pennen worden gebruikt. Gebruik bij voorkeur een vel op A3-formaat. Verdeel het vel papier zoals in het voorbeeld. Elke jongere denkt individueel na over een vraag of opmerking, waarna hij het antwoord opschrijft in één van de hoekpunten. De groepsleden bespreken de antwoorden die zijn opgeschreven in de hoekpunten. De gemeenschappelijke

antwoorden of het beste antwoord wordt in het middenvak opgeschreven. Het antwoord in het middenvak kan plenair worden uitgewisseld.

Expertgroep

De jongeren denken in verschillende groepen na over een deelonderwerp. Elke groep is nu expert in (heeft kennis over) één deelonderwerp. Vervolgens worden nieuwe groepjes gevormd waarin alle bestudeerde deelonderwerpen vertegenwoordigd zijn. Elke jongere is binnen de nieuwe groep expert in een deelonderwerp. De eerder opgedane kennis wordt in de nieuwe groep gedeeld.

Voorbeeld: Elk groepje jongeren verdiept zich in één vraag. Vervolgens worden nieuwe groepjes gevormd waarbij in elk groepje alle vragen zijn vertegenwoordigd. Elk groepslid is 'expert' in één vraag en deelt deze kennis met de andere groepsleden.

Meningen uitwisselen

Om het *uitwisselen van meningen* te stimuleren, kunnen onder meer de volgende werkvormen worden gebruikt.

Gekleurde kaarten

Elke jongere beschikt over een rode en groene (en eventueel oranje) kaart. Er kunnen ook andere kleuren worden gebruikt. Een stelling wordt geprojecteerd en/of voorgelezen. De jongeren steken één van de kaarten op (rood=niet mee eens; groen=me eens; oranje=twijfel). De meningen worden geïnventariseerd en eventueel genoteerd. Het opsteken van kaarten is een goede aanleiding om door te vragen naar argumenten.

Duimen

In plaats van gekleurde kaarten wordt een duim opgestoken. Duim rechtop = mee eens; duim naar beneden = niet mee eens; duim horizontaal opgestoken = twijfel.

Binnen- en buitenkring

Verdeel de jongeren in twee gelijke groepen. De eerste groep vormt een kring. De tweede groep gaat hier in een kring omheen staan: de buitenkring.

Een jongere uit de binnenste kring vertelt een mening of antwoord aan een jongere uit de buitenkring. Laat één van de kringen op een bepaald moment één of meerdere plaats(en) draaien, zodat een nieuw tweetal ontstaat en de meningen/antwoorden opnieuw worden uitgewisseld. Herhaal het draaien en uitwisselen een aantal keren.

Inventariseren

Om op een speelse manier antwoorden of meningen te *inventariseren* kunnen onder meer de volgende werkvormen worden gebruikt.

Post-its

Laat de jongeren hun antwoord of mening opschrijven op een post-it, een memoblaadje met

plakstrip. Laat de beschreven memoblaadjes opplakken op een centrale plaats. De post-its kunnen, indien gewenst, door de jongeren gegroepeerd worden rond vergelijkbare antwoorden of meningen. Bespreek de reacties.

Muurtje bouwen

Antwoorden of meningen worden op een A4 papier geschreven. Bij de gezamenlijke bespreking wordt met de A4 papieren een muurtje gebouwd. De belangrijkste antwoorden en meningen worden onderop geplakt, de minder urgente zaken komen daarbovenop. Gebruik plakband of kneedgum om het papier op te hangen.

Woordweb

Inventariseer antwoorden of meningen op een whiteboard, flap-over of groot vel papier. Maak een woordweb waarin informatie kernachtig en geordend wordt weergegeven. Opmerkingen over hetzelfde onderwerp worden in kernwoorden bij elkaar opgeschreven.